

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Dnr 1-391/2023

Gäller fr.o.m. 2023-11-08

**Karolinska
Institutet**

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Regelverk och organisatoriska förutsättningar	3
KI:s syfte med användning av alternativt urval.....	5
Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI	6
Årlig uppföljning.....	6
Utvärdering var tredje år.....	6
 Bilagor	 8
Bilaga 1. Mall för årlig uppföljning av det alternativa urvalet.....	8

Diarienummer
Dnr 1-391/2023

Beslut:
Kommittén för utbildning på grundnivå och
avancerad nivå

Handläggs av enhet:
Enheten för antagning, examen och disputation

Beslutsdatum:
2023-11-08

Dokumenttyp:
Riktlinjer

Beredning med:
Läkarprogrammets programnämnd,
Tandläkarprogrammets utbildningsnämnd.

Inledning

För att hanteringen av alternativt urval ska vara rättssäkert och transparent, där ansvar, befogenheter samt hantering av jävssituationer framgår tydligt, behövs universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI.

Bakgrund

Regeringen har i högskoleförordningen (1993:100) bestämt att platserna till en utbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare i viss omfattning får fördelas på andra grunder än betyg och högskoleprov, nämligen:

1. andra särskilda prov än högskoleprovet,
2. kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen, och
3. andra för utbildningen sakliga omständigheter.¹

Till utbildning som vänder sig till nybörjare ska platserna fördelas med minst 1/3 på grundval av betyg, minst 1/3 på grundval av resultat från högskoleprov och högst 1/3 på grundval av universitetet bestämda urvalsgrunder.

Regelverk och organisatoriska förutsättningar

KI använder alternativt urval till utbildningar där det är särskilt motiverat och efter särskilt beslut.² I KI:s antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå anges hur urvalsgrunden får användas, i enlighet med vad som anges i högskoleförordningen.

¹ 7 kap. 23 § högskoleförordningen (1993:100).

² Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid KI (dnr 1-745/2017), p. 4.4.6.

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Alternativa urval till nybörjarprogram på KI, ska bedöma den sökandes personliga egenskaper och kompetenser samt motivation för den sökta utbildningen.

Varje utbildning som använder alternativt urval ska ha en utsedd kommitté som ansvarar för genomförande av urvalsprocessen samt fattar beslut om meritvärdering av sökande.

Enligt KI:s antagningsordning är det delegerat till kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (KU) att besluta om vissa preciserade regler, bl.a. vilka krav för särskild behörighet samt vilka urvalsgrunder och vilken platsfördelning, som ska tillämpas för de olika utbildningarna vid KI. KU beslutar även om utbildningsplaner för samtliga utbildningsprogram vid KI, samt i förekommande fall även om alternativt urval ska användas vid antagning till utbildningen. KU har även ett universitetsövergripande ansvar för systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.³

Om ett lärosäte p.g.a. särskilda skäl vill att mer än en tredjedel av platserna till en utbildning ska fördelas på grund av alternativt urval krävs ett särskilt tillstånd av UHR.⁴ En sådan ansökan ska beslutas av rektor, vilket inom KI sker efter förslag från KU.

I nuläget använder läkarprogrammet samt tandläkarprogrammet sig av alternativt urval (PIL respektive TAPIL).

Urvalskommittéerna för alternativt urval till Läkarprogrammet respektive Tandläkarprogrammet ansvarar för det praktiska arbetet med det prov- och intervjubaserade urvalet till programmen. Kommittén bedömer de skriftliga proven, genomför intervjuer samt ger förslag till rangordning av behöriga sökanden. Kommittéerna ansvarar även för arbetet med att utveckla metoden dvs rutinerna och kvalitetssäkringen som krävs för genomförandet av det alternativa urvalet.

³ Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid KI (dnr 1-745/2017), p. 7. Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (KU) har ersatt den äldre styrelsen för utbildning i fråga om beredning, kvalitetskontroll och verkställighet inom sitt område, i enlighet med besluts och delegationsordning för Karolinska Institutet (dnr 1-876/2018) p. 2.4.

⁴ 7 kap. 15 § högskoleförordningen (1993:100).

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Urvalskommittén för alternativt urval till Läkarprogrammet är underorgan till Läkarprogrammets programnämnd.⁵ Urvalskommittén för alternativt urval till Tandläkarprogrammet är underorgan till utbildningsnämnden Dentmed.⁶ Ordförande och ledamöter i respektive urvalskommitté utses av programnämnd respektive prefekt. Studentrepresentanter utses av studentkåren.⁷

I avdelningen för utbildnings- och forskarutbildningsstöds (UFS) särskilda uppdrag ingår att ansvara för antagningen av sökande till samtliga utbildningar på grund- och avancerad nivå vid KI. Inom ramen för respektive sakområde ansvarar avdelningarna även för intern styrning och kontroll.⁸

KI:s syfte med användning av alternativt urval

I propositionen *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* uppmuntras alternativt urval till högskolan med syftet att "vid sidan om betyg och högskoleprov ge möjlighet att ta tillvara meriter och erfarenheter- som är särskilt betydelsefulla för utbildningen".⁹

Syftet med alternativt urval för tandläkarprogrammet är att ge ytterligare en chans för sökande som är motiverade och lämpade men som inte har de gymnasiebetyg eller resultat från högskoleprovet som oftast krävs för antagning, attrahera motiverade och studiestarka studenter som klarar av en krävande utbildning, vilket då medför en hög genomströmning och färre avhopp, samt möjliggöra för programmet att bedöma egenskaper som är viktiga för en utbildning och ett yrke inom vård och omsorg, som t.ex. empati, självkänedom samt social och kommunikativ förmåga.¹⁰

Syftet med alternativt urval för läkarprogrammet är att möjliggöra en antagning av studenter med hög motivation och realistiska förväntningar, vilka har bättre förutsättningar för att slutföra utbildningen än sökande med

⁵ <https://utbildning.ki.se/student/lakarprogrammet-55-arigt/programmets-organisation>

⁶ <https://ki.se/dentmed/utbildningsnamnden-dentmed>

⁷ Arbets- och delegationsordning för programnämnden för läkarprogrammet (dnr 1-716/2021), Arbets- och delegationsordning utbildning på grund- och avancerad nivå för Utbildningsnämnden Dentmed (dnr 1-575/2022).

⁸ Föreskrifter om organisation, ansvarsområden och beslutsbefogenheter för universitetsförvaltningen (dnr 1-825/2022).

⁹ *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* (prop. 2006/07:107).

¹⁰ Ansökan om fortsatt tillstånd för annan platsfördelning och alternativt urval (TAPIL) till tandläkarprogrammet vid Karolinska Institutet (dnr 1-841/2017), p. 2.

samma meriter men med lägre motivation. Det alternativa urvalet för läkarprogrammet syftar även till att mäta egenskaper som är särskilt viktiga så som personlig mognad.¹¹

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Årlig uppföljning

För att säkerställa att processen för alternativt urval håller en hög kvalitet och är rättssäker, ska respektive utbildningsprogram som använder sig av alternativt urval, årligen inlämna en skriftlig uppföljning (enligt bifogad mall, bilaga 1) till enheten för antagning, examen och disputation. Lägesrapporten ska innehålla en redogörelse för andel sökande, kallade och antagna via alternativt urval. Vidare ska det även redogöras för hur eventuellt jäv har hanterats (jfr Jäv 16–18 § förvaltningslagen (2017:900)). Även andra incidenter såsom exempelvis fusk vid skrivprov och liknande ska rapporteras.

Lägesrapporten ska inlämnas årligen i februari med start februari 2024. Läkarprogrammet inlämnar uppföljning för både vårens och höstens antagning, och tandläkarprogrammet inlämnar uppföljning på höstens antagning.

Utvärdering var tredje år

För att kunna följa upp effekterna av antagning genom alternativt urval, samt att syftet med det alternativa urvalet uppnås, ska respektive programnämnd/utbildningsnämnd var tredje år redovisa dessa i en skriftlig utvärdering som ska inlämnas till kommittén för utbildning till grundnivå och avancerad nivå. Respektive programnämnd/utbildningsnämnd analyserar och sammanställer utvärderingen, samt skickar till enheten för antagning, examen och disputation. Enheten för antagning, examen och disputation kan begära in kompletteringar från respektive programnämnd/utbildningsnämnd. Enheten för antagning, examen och disputation bereder samt föredrar ärendet till kommittén för utbildning till grundnivå och avancerad nivå.

¹¹ Ansökan om fortsatt tillstånd för alternativt urval för antagning till läkarprogrammet vid Karolinska Institutet (dnr 4272/2008).

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Kommittén för utbildning till grundnivå och avancerad nivå beslutar, baserat på utvärderingens resultat, om eventuella åtgärdsplaner.

Utvärderingen ska spegla syftet med det alternativa urvalet, att attrahera speciellt motiverade och lämpade sökande, vilket förväntas ha en positiv effekt på genomströmning och studieprestation. Utvärderingen syftar även till att säkerställa så att det alternativa urvalet inte ytterligare förstärker snedrekryteringen. Vid redovisning av statistik används UKÄ:s begrepp och definitioner.¹²

I utvärderingen ska därför följande redovisas och analyseras:

- Andel sökande per urvalsgrupp och antagningsomgång
- Andel antagna per urvalsgrupp och antagningsomgång
- Kön, medianålder, nationell bakgrund (svensk och utländsk bakgrund), geografisk bakgrund (inom Sverige) samt föräldrars utbildningsnivå – per urvalsgrupp och antagningsomgång
- Avklarade poäng efter sex terminer, per urvalsgrupp och antagningsomgång
- Examensfrekvens (andel examinerade inom nominell studietid för programmet plus en termin), per urvalsgrupp och antagningsomgång

I analysen ska jämförelser göras mellan alla urvalsgrupper inom ovanstående parametrar.

Beställningar av statistik till SCB ska ske via enheten för antagning, examen och disputation.

Även en självvärdering av urvalsmodellen ska ingå som kommenterar hur det alternativa urvalet har fungerat. Om programmet har gjort andra uppföljningar och utvärderingar av det alternativa urvalet ska resultatet av dessa också redovisas.

Utvärderingen ska inlämnas i februari var tredje år. Första utvärderingen inlämnas februari 2025.

¹² UKÄ (2016). Grundläggande begrepp vid redovisning av officiell statistik inom högskolesektorn.

<https://www.uka.se/download/18.34770e1c185387824a674/1671697719182/begreppsmanual-statistik.pdf>

Mall för årlig uppföljning

Uppföljningen gäller för antagning till termin/år

Redogörelse

Ge en redogörelse för andel sökande, kallade och antagna via alternativt urval.

Jäv och incidenter

Redogör för hur eventuellt jäv har hanterats (jfr Jäv 16–18 § förvaltningslagen (2017:900)). Även andra incidenter såsom exempelvis fusk vid skrivprov och liknande ska rapporteras. Beskriv situationen samt vilka åtgärder som vidtagits.

Ärendet har handlagts av undertecknad namn, titel. I ärendets beredning har namn, titel också deltagit.